

KLÍMASTRATÉGIAI CÉLOK, ALKALMAZKODÁSI MEGOLDÁSOK, MEGYEI SZINT LEHETSÉGES INTÉZKEDÉSI TERÜLETEI

KEHOP-1.2.0-15-2016-00001
„KLÍMASTRATÉGIA KIDOLGOZÁSÁHOZ
KAPCSOLÓDÓ MÓDSZERTAN- ÉS
KAPACITÁSFEJLESZTÉS, VALAMINT
SZEMLÉLETFORMÁLÁS”

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Kohéziós Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

CÉLRENDSZER KIALAKÍTÁSA

CÉLÁLLAPOT KIJEJÖLÉSE

A célállapot jelentheti az értékek és alapelvek leszögezését, amelynek során kvalitatív módon határozzuk meg a jellemzőket

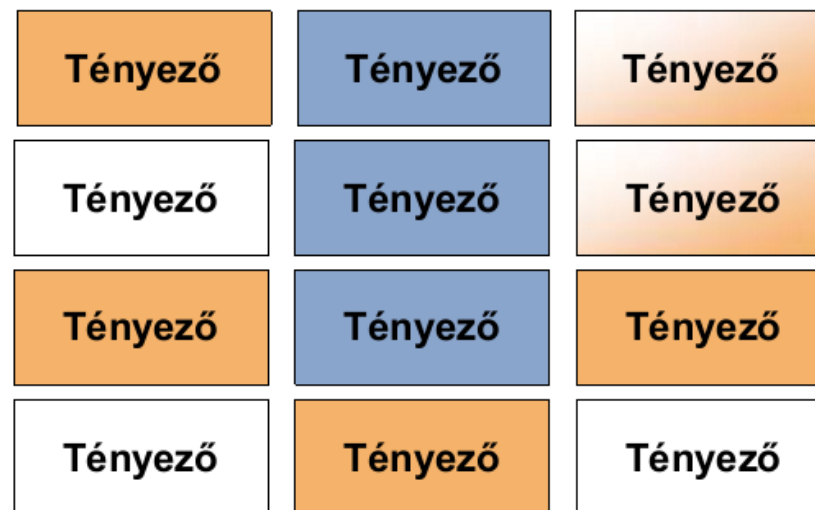
A célállapot vonatkozhat konkrét, számszerűsített célértékek elérésére is

A pillérek (stratégiai témák) szerint lebontott célállapot esetén meg kell határozni azokat a fogalmi köröket, amelyek segítségével az adott terület jól leírható

A célfa segítségével lebontott célok minősége (kvalitatív, kvantitatív, értékközpontú stb.) behatárolják az alkalmazandó eszközrendszert, a megvalósítás lehetőségeit

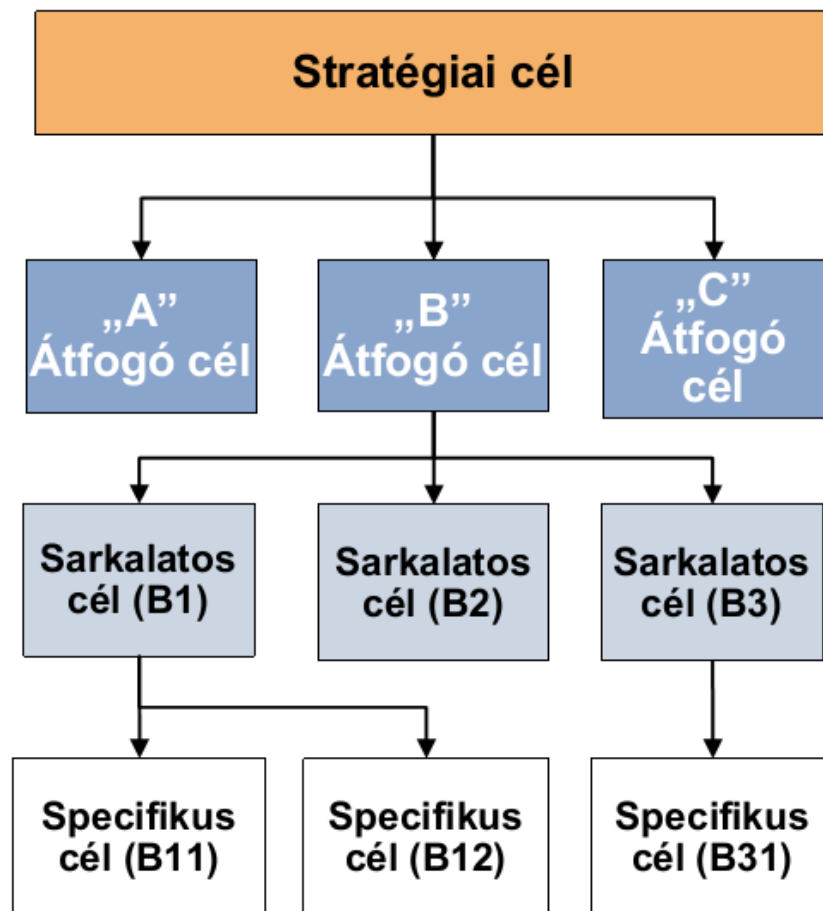
STRATÉGIAI ALTERNATÍVÁK KIDOLGOZÁSA, STRATÉGIA MEGHATÁROZÁSA

- Külső, felettes célok azonosítása (ezek meghatározzák a stratégiai cél kijelölésének mozgásterét)
- A stratégia legmagasabb szintű céljainak (stratégiai cél, átfogó célok) meghatározása
- A problémafa alapján számba kell venni azokat a területeket, ahol a beavatkozás lehetséges, hatékony és indokolt, majd bemutatni azon területeket, ahol a közvetlen beavatkozás megtörténhet.
- A konkrét beavatkozási területek és a kapcsolódó célcsoportok és beavatkozási módok meghatározása.
- A stratégiai alternatívák az egyes beavatkozási területek különböző kombinációiból jöhetnek létre.
- A stratégiai alternatívák közti választás és annak indoklása eredményeképpen előáll a stratégia, amely a jelenlegi helyzetből a legmegfelelőbb utat biztosítja a célállapot felé

CÉLRENDSZER KIDOLGOZÁSA

- Célfát kell a tervezés középpontjába állítani, és a különböző szintű célok elérésének mérhetőségét vizsgálni.
- Sarkalatos és specifikus célok meghatározása (célfá)
- Horizontális célok meghatározása
- Intézményrendszeri és szabályozási célok meghatározása
- Mutatószámrendszer hozzárendelése a célokhoz

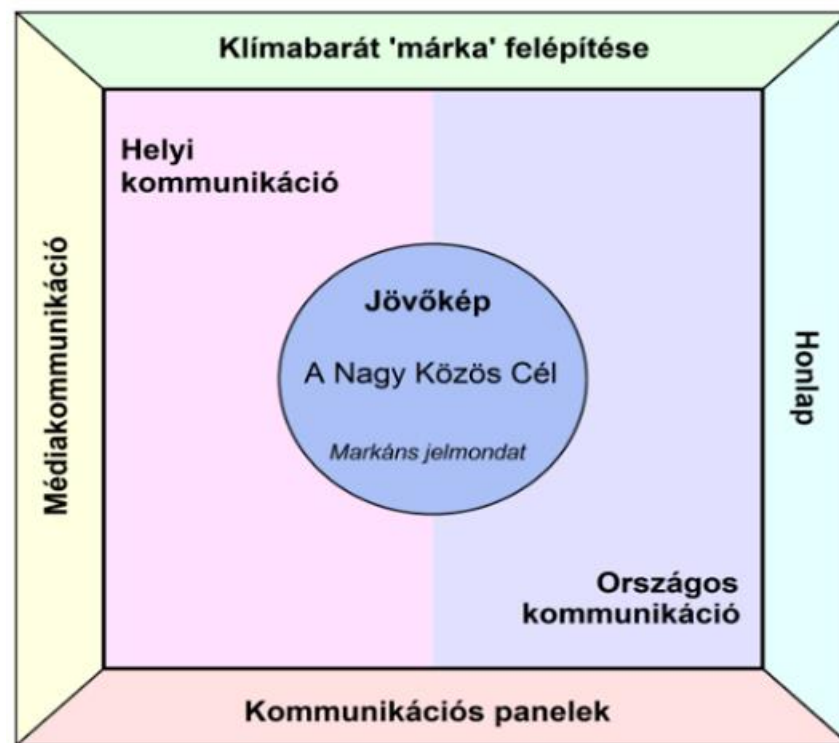
A CÉLOK MEGHATÁROZÁSA

A célmeghatározás főbb kérdései:

- a kibocsátás-csökkentés mely területein, mely ágazatokat érintően kívánunk beavatkozni.
- Meg kell állapítani, hogy az alkalmazkodásban mely ágazatok élveznek prioritást
- Meg kell állapítani az elfogadható kockázati szinteket.
- Ki kell választani a célcsoportokat, amelyek körében a szemléletformálás tekintetében előrehaladást kívánunk elérni.
- A lehetséges célkitűzéseket értékelni kell a meglévő ágazati szakpolitikák és ügyek fényében.
- A potenciális célkitűzéseket értékelni kell az ágazatok közötti konfliktusok és szinergiák figyelembe vételével is. Egyes célkitűzések függhetnek más ágazatok cselekvéseitől. A konfliktusok feloldására javaslatot kell kidolgozni, a szinergiát jelentő célkitűzéseket pedig előnyben kell részesíteni.

JÖVŐKÉP ÉS CÉLRENDSZER: MEGYEI KLÍMAVÉDELMI CÉLOK AZONOSÍTÁSA

- A megyei klímastratégia három pillérének (mitigáció, adaptáció és szemléletformálás) keretei között a megye közigazgatási szerepét és koordinációs lehetőségeit is figyelembe kell venni. DE ez nem megyei önkormányzati, hanem megyei stratégia!
- A megyei éghajlatvédelmi tevékenység elsődleges fókuszusa az alkalmazkodás és a szemléletformálás.
- A mitigációs tevékenységek is megjelennek a megyei célrendszerben, de összességében kisebb súllyal
- A közösség számára kellően nagy ívű, vonzó jövőkép álljon a klímastratégia középpontjában – markáns jemondat
- Fontos, hogy a jövőképet hangolják össze a megye egyéb stratégiai célkitűzéseivel.

Forrás: Módszertani útmutató megyei klímastratégiák kidolgozásához, MFGI, 2017

MEGYEI DEKARBONIZÁCIÓS ÉS MITIGÁCIÓS CÉLKITŰZÉS

A mitigációra és dekarbonizációra irányuló tervezés elsősorban a következő témakörökre terjedhet ki:

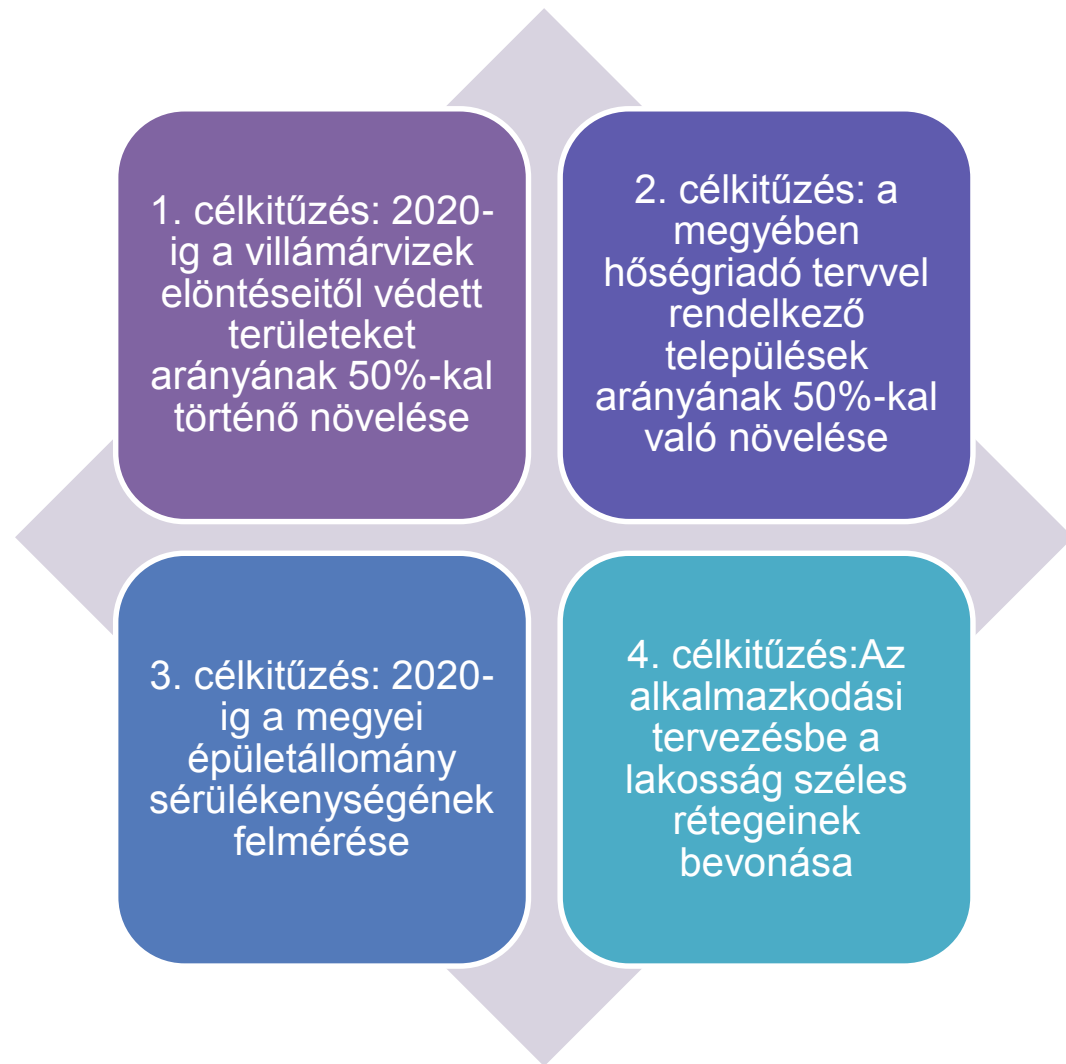
- megyei települések és ipari létesítmények mitigációs és dekarbonizációs tevékenységének elősegítése, nyomon követése, értékelése
- megyei stratégiai dokumentumok, pályázati kiírások, megyei léptékű programokban dekarbonizációs célok érvényesítése

Javasoljuk, hogy legyen a megyének számszerű dekarbonizációs célja

ADAPTÁCIÓS ÉS FELKÉSZÜLÉSI CÉLKITŰZÉSEK

- Átfogó adaptációs célkitűzések meghatározása valamennyi problématerületre
- Specifikus célok a megyei értékek megóvására

KLÍMATUDATOSSÁGI ÉS SZEMLÉLETFORMÁLÁSI CÉLKITŰZÉSEK

- nem feltétlen egy önálló célokat kitűző tevékenységcsoport, hanem a mitigáció és az alkalmazkodás célkitűzéseit támogató, folyamatos munka
- 5 fő tématerületet javasolt érinteni az EKSzCsT foglaltak alapján:
  - Energiahatékonyság és energiatakarékosság
  - Megújuló energia-felhasználás
  - Közlekedési energia-megtakarítás és kibocsátás-csökkentés
  - Erőforrás-hatékony és alacsony szén-dioxid-intenzitású gazdasági és társadalmi berendezkedés
  - Megváltozott klímaviszonyokhoz való alkalmazkodás

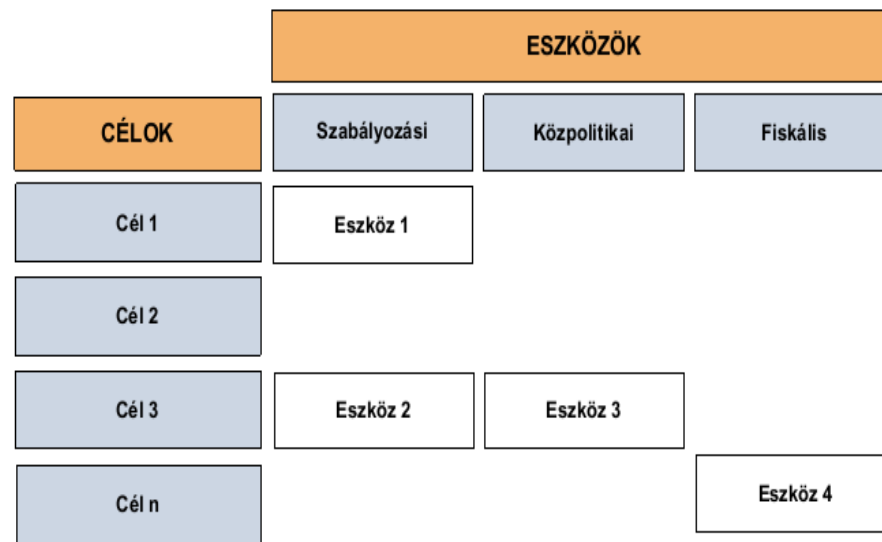
INTÉZKEDÉSEK KIALAKÍTÁSA

A végrehajtandó intézkedések meghatározása:

- Első lépés: a lehetséges intézkedések kiértékelése, fontossági sorrend felállítása
- A kiértékelés lehetséges megközelítései:
  - költség-haszon elemzés (CBA)
  - Költséghatékonysági elemzés (CEA)
  - Több szempontú elemzés (MCA)
  - Participatív eszközök – politikai szempontok figyelembe vételével
  - Több módszer párhuzamos alkalmazása (pl. CBA módszer + közvélemény-kutatás)

ESZKÖZRENDSZER MEGHATÁROZÁSA

- Támaszkodni kell a célok mellett az adott stratégiai területen már kialakult eszközrendszerre
- A megyei önkormányzattól függő és tőle független eszközök bemutatása
- Eszközcsoportok tipologizálása (pl. jellegük szerint szabályozás, ösztönzés, információ, területi szint, hatásaik időtartama)
- Eszközök részletes bemutatása (eszközök felett rendelkezők, alkalmazás feltételei, hatókör, érvényesség, időtáv)
- Cél-eszköz mátrix kialakítása

PÉNZÜGYI TERVEZÉS

- A stratégia megalkotásával együtt járó költségek meghatározása (évek szerint, eszközcsoportok, átfogó- és részcélok szerint)
- A pénzügyi tervezés folyamatának bemutatása (költségbecslés módszerei, források eredete)
- A költségek meghatározására használt módszerek, feltevések vázlatos bemutatása

CÉLOK	KÖLTSÉGVETÉS (Mrd Ft)			Bevételek
	Külső forrás	Saját forrás	Összesen	
„A” Átfogó cél				
„B” Átfogó cél				
„C” Átfogó cél				
„D” Átfogó cél				

BEAVATKOZÁSI TERÜLETEK AZONOSÍTÁSA ÉS INTÉZKEDÉSI JAVASLATOK

a célrendszer valamennyi eleméhez beavatkozásokat kell tervezni. A következő tartalmi bontásban javasoljuk megadni a beavatkozásokat:

- mitigációs intézkedési javaslatok,
- adaptációs intézkedési javaslatok,
- szemléletformálási intézkedési javaslatok.

egy beavatkozás több célhoz is kapcsolódhat, sőt azok a „legjobb” beavatkozások, amelyek egyszerre több célt is szolgálnak.

MITIGÁCIÓS INTÉZKEDÉS VÁZLATA

<i>„Intézkedés címe”</i>		„Intézkedés kódja”	
<i>„Rövid leírás a megvalósítandó beavatkozásról.”</i>			
<i>Kapcsolódás a megyei klímastratégia célkitűzéseire:</i>	Mitigációs célkitűzés kódja	Adaptációs célkitűzés kódja	Szemléletformálási célkitűzés kódja
<i>Időtáv:</i>			
<i>Felelős:</i>			
<i>Célcsoport</i>			
<i>Finanszírozási igény</i>			
<i>Lehetséges forrás</i>			
			Ft

Forrás: Módszertani útmutató
megyei klímastratégiák kidolgozásához, MFGI, 2017

ADAPTÁCIÓS INTÉZKEDÉSI JAVASLATOK

- Az adaptációs beavatkozások célja, hogy az éghajlatváltozással kapcsolatos kockázatokat csökkentsék.
- A konkrét beavatkozások tervezésekor figyelemmel kell lennünk arra, hogy az adaptációs és mitigációs célok lehetőleg ne ütközzenek egymással. Pl. az alkalmazkodási intézkedés ne eredményezze az energiafelhasználás – és így az ÜHG-kibocsátás – növekedését.
- Célravezető olyan beavatkozások tervezése, amelyek amellet, hogy a
  - klímaváltozáshoz való alkalmazkodást szolgálják,
  - további, társadalmi, környezeti, vagy gazdasági szempontból pozitív céllal is rendelkeznek.

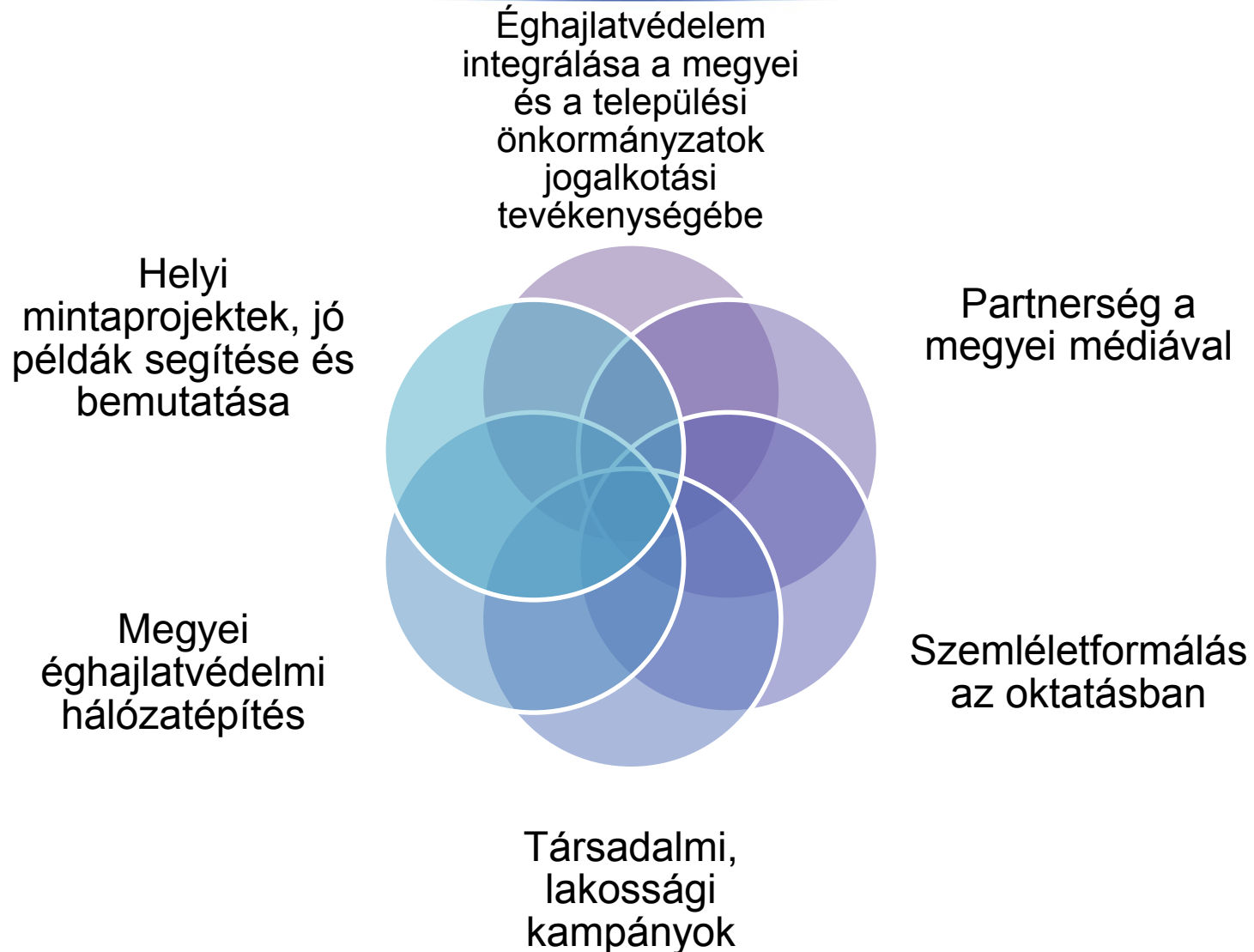
PÉLDA ADAPTÁCIÓS INTÉZKEDÉSRE

<i>Települési hőségriadó tervek kidolgozásának elősegítése</i>		A(1) beavatkozás	
Tájékoztató kiadvány készítése és eljuttatása a megye területén található települési önkormányzatok számára a hőhullámok emberi egészségre gyakorolt hatásairól és a védekezés lehetőségeiről.			
<i>Kapcsolódás a megyei klímastratégia célkitűzéseivel:</i>	Mitigációs célkitűzés kódja	Adaptációs célkitűzés kódja	Szemléletformálási célkitűzés kódja
		Aá-2	SZh-1
<i>Időtáv:</i>	2017-2018		
<i>Felelős:</i>	Megyei önkormányzat		
<i>Célcsoport</i>	Települési önkormányzatok		
<i>Finanszírozási igény</i>	3 millió Ft		
<i>Lehetséges forrás</i>	KEHOP		

Forrás: Módszertani útmutató
megyei klímastratégiák kidolgozásához, MFGI, 2017

NÉS 2 ALAPJÁN KIEMELT SZEMLÉLETFORMÁLÁSI TERÜLETEK

PÉLDÁK SZEMLELETFORMÁLÁSI ESZKÖZÖKRE A KOMMUNIKÁCIÓS CSATORNA TÍPUSA SZERINT

- Környezet-, és klímavédelemmel, energiahatékonysággal kapcsolatos, kiemelten tudásmegosztásra alkalmas szemléletformálási tevékenységek és eszközök (egyirányú kommunikáció):
  - Környezet-, energia- és klímatudatossági médiakampányok (pl. tv, rádió) (ATL kampány)
  - Környezet-, energia- és klímatudatossági komplex programsorozat (BTL kampány)
- Környezet-, és klímavédelemmel, energiahatékonysággal kapcsolatos, kiemelten interaktivitást célzó és szolgáló szemléletformálási tevékenységek és eszközök (kölcsönös kommunikáció)
  - Környezet-, energia- és klímatudatossági megoldási módok és magatartási minták ismertetése fórumokon, műhelymunkákon, aktívan bevonva a résztvevő személyeket
  - Környezet-, energia- és klímatudatossági jó példát bemutató szakmai tanulmányutakkétirányú kommunikáció megvalósításával

PÉLDÁK A KIEMELT CÉLCSOPORTOK SZEMLÉLETFORMÁLÁSÁRA IRÁNYULÓ TEVÉKENYSÉGEKRE ÉS ESZKÖZÖKRE

- Környezet-, és klímavédelemmel, energiahatékonysággal kapcsolatos szemléletformálás a közigazgatásban, helyi önkormányzatokban
  - Tájékoztatással, jogalkotással ösztönözni kell, hogy a jogszabályok és tervezetek éghajlati szempontú vizsgálata váljon mindennapi rutinná a jogalkotásban és a közigazgatásban
  - Hálózatépítés önkormányzati, gazdasági, civil, tudományos és egyházi szereplők bevonásával – helyi civil, közösségi, hálózati együttműködések kialakítása
- Környezet-, és klímavédelemmel, energiahatékonysággal kapcsolatos szemléletformálás az oktatási intézményekben
  - Környezet-, energia- és klímatudatossági gyakorlatorientált ismereteket átadó, pozitív, a mindennapos tevékenységek közé integrálható, jó példákat közvetítő térségi és helyi tanulmányi versenyek, vetélkedők
  - Környezet-, energia és klíma bajnokság megszervezése, díj alapítása

PÉLDA SZEMLÉLETFORMÁLÁSI INTÉZKEDÉSRE

Szemlélet-formálási terület	Azonosított probléma vagy kapcsolódó adaptációs/mitigációs intézkedés	Célcsoport	Üzenetek	Intézkedés típusa	Intézkedés
<ul style="list-style-type: none"> Klíma-adaptáció 	<ul style="list-style-type: none"> A munka-helyeken a hőségriadók esetén a munka-vállalók védelmét meg kell oldani 	<ul style="list-style-type: none"> Gazdálkodók Intézmény-üzemeltetők 	<ul style="list-style-type: none"> Hőségriadó esetén a napi munka-beosztást át kell alakítani és/vagy otthoni munkavégzést lehetővé kell tenni A munkahely klimatizálása mérlegelendő 	<ul style="list-style-type: none"> Kommunikációs és tájékoztatósi 	<ul style="list-style-type: none"> Gazdálkodók, intézményvezetők, üzemeltetők megkeresése levélben Helyi média-kampány

Forrás: Módszertani útmutató megyei klímastratégiák kidolgozásához, MFGI, 2017

A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTÁSA

A végrehajtási keretrendszer kialakítása (és annak tervezése) során az alábbiakra kell kitérni:

- menedzsment eszközök a megvalósításban: a klímastratégia elkészítését tekintjük önálló projektnek; készüljön projektterv, benne kommunikációs tervvel; az idő-költség-minőség hármásából hozzuk ki a lehető legtöbbet;
- intézményi együttműködési keretek meghatározása: kik és milyen funkciókban vesznek részt a folyamatban;
- intézkedések megvalósításának finanszírozása
- széleskörű partnerség megvalósítása: a helyi társadalom mely csoportjait érdemes és szükséges bevonni a stratégia elkészítésébe
- monitoring és felülvizsgálat: az intézkedések által elért eredményeket mérni szükséges, és összehasonlítani a tervezési célértékekkel.

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Kohéziós Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE